

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail vfm@vfm.dk

THA/ J.nr. 2009-4007

Dato: 19. juni 2009

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 13. maj 2009 følger hermed indenrigs- og socialministerens endelige svar på spørgsmål nr. 354 (SOU Alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra René Skau Björnsson (S).

Spørgsmål nr. 354:

"I sin egenskab af regeringens handicappolitiske koordinator anmodes ministeren om at redegøre for, om det er efter den sociale lovgivning eller efter lovgivning om undervisning, det skal sikres, at børn og unge med handicap kan deltage i studieture i udlandet på lige fod med deres kammerater, selv om de har brug for dækning af enten ekstra hjælp eller ekstraudgifter, som følge af at de medbringer hjælpere, samt hvilken lovgivning, eventuelt FNs Handicapkonvention, der sikrer, at de altid kan deltage i sådanne ture, og hvilke ankemyndigheder, der kan træffe en bindende afgørelse, så de to sektorer (og ankemyndighederne i de to sektorer) ikke gensidigt henviser til hinanden."

Svar:

Til brug ved besvarelsen er der indhentet en udtalelse fra Undervisningsministeriet, som har oplyst følgende:

Folkeskolen

Efter folkeskolelovens § 16, stk. 5, kan dele af undervisningen organiseres og tilrettelægges som ekskursioner uden overnatning eller som lejrskoler med overnatning. Ekskursioner og lejrskoler kan foregå i ind- og udland.

Ekskursioner og lejrskoler betragtes som en del af den samlede undervisning. Kommunen dækker derfor alle udgifter, hvis afholdelse er en forudsætning for gennemførelsen af ekskursioner og lejrskoler, herunder merudgifter i

forbindelse med handicappede elevers deltagelse, jf. § 50, stk. 6, i folkeskoleloven.

Kommunalbestyrelsen kan dog kræve, at forældrene sørger for elevernes forplejning under ekskursioner. I forbindelse med lejrskoleophold kan kommunalbestyrelsen kræve betaling af forældrene til dækning af udgifterne til elevernes forplejning.

Efter folkeskolelovens § 16, stk. 6, kan folkeskolen give mulighed for skolerejser med overnatning som et alternativ til den almindelige undervisning. Skolerejser kan foregå i ind- og udland.

Skolerejser er et skolebaseret supplement til den almindelige undervisning. Som følge heraf er elevernes deltagelse i skolerejsen ikke en nødvendig forudsætning for at kunne følge klassens løbende undervisning. Skolen skal tilbyde alternativ undervisning til elever, der ikke deltager.

Kommunen er kun forpligtet til at afholde alle udgifter til lærernes deltagelse i skolerejser, jf. folkeskolelovens § 50, stk. 7. Der er dog intet til hinder for, at kommunen dækker en større andel af udgifterne til skolerejser. Der er således mulighed for, at en kommune kan dække merudgifterne til handicappede elevers deltagelse i skolerejser, men den er ikke forpligtet hertil.

Den enkelte elevs ret til at deltage i ekskursioner, lejrskoler og skolerejser kan ikke betinges af erlæggelse af et beløb eller anden ydelse.

Kommunalbestyrelsens afgørelser om ekskursioner, lejrskoler og skolerejser kan ikke indbringes for en højere administrativ myndighed, jf. folkeskolelovens § 51, stk. 2.

De gymnasiale uddannelser

De gymnasiale uddannelsesinstitutioner har pligt til at tilbyde handicappede elever specialpædagogisk bistand, hvis de har behov for det. Institutionerne kan få tilskud til deres udgifter til specialpædagogisk bistand - også kaldet specialpædagogisk støtte (SPS) - fra Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte i henhold til bekendtgørelse nr. 873 af 1. september 2008 om særlige tilskud til specialpædagogisk bistand ved ungdomsuddannelser m.v.

Specialpædagogisk støtte kan anvendes i forbindelse med den almindelige undervisning på institutionen, i obligatorisk praktik eller, når det er nødvendigt, i forbindelse med blandt andet uddannelsesophold, praktikophold og studierejser i udlandet, der gennemføres som led i undervisningen, jf. § 2, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 873.

SPS-ordningen dækker udgifter forbundet med at flytte den specialpædagogiske støtte, således at støtten følger den uddannelsessøgende på studieturen. Som udgangspunkt gælder følgende:

- Udgifter til for eksempel fly eller tog dækkes for støttepersonen/hjælperen/tolken.
- Udgifter til hotel, vandrehjem, entreer m.v. dækkes for støttepersonen/hjælperen/tolken.
- Udgifter til støttepersonen/hjælperen/tolkens kost dækkes i henhold til Finansministeriets takster om diæter.
- Timedagpenge til støttepersonen/hjælperen/tolken, når studieturen er af mere end 24 timers varighed i henhold til Finansministeriets takster.
- Tilskud til 7,4 timers støtte pr. dag samt til arrangementer af særlig studierelevant karakter uden for normal skoletid for eksempel teaterforestillinger.

Såfremt det er nødvendigt, kan der ydes tilskud til, at flere støttepersoner/hjælpere/tolke deltager på turen. Der kan dog maksimum ydes tilskud på 7,4 timer pr. dag for to støttepersoner/hjælpere/tolke.

Den uddannelsessøgendes personlige merudgifter som følge af handicap, for eksempel højere udgifter til transport af el-kørestol, støtte/tolk i fritiden eller behov for enkeltværelse, dækkes ikke af SPS-ordningen.

Styrelsen for Statens Uddannelsesstøttes afgørelser om SPS kan af eleven indbringes for Ankenævnet for Uddannelsesstøtten, som træffer den endelige administrative afgørelse i sagen.”

I forlængelse af ovenstående bemærkes, at det følger af subsidiaritetsprincippet, at hjælp efter andre sektors lovgivning går forud for hjælp efter den sociale lovgivning. Det betyder konkret i forhold til det stillede spørgsmål, at kun i det omfang hjælpen i forbindelse med studieture i udlandet ikke ydes efter undervisningssektorens regler, vil det være relevant at vurdere, hvorvidt der kan ydes støtte efter den sociale lovgivning.

I det omfang spørgsmålet om hjælp skal vurderes efter den sociale lovgivning, vil det være bekendtgørelse om ydelser efter lov om social service under midlertidige ophold i udlandet (udlandsbekendtgørelsen), der vil udgøre det relevante retsgrundlag.

Ifølge udlandsbekendtgørelsen bevarer borgeren den hjælp efter serviceloven, som den pågældende allerede er bevilget, under et midlertidigt udlandsophold. Det er dog en forudsætning, at der er tale om hjælp i form af nødvendige merudgifter til børn (§ 41), tabt arbejdsfortjeneste (§ 42), ledsageordning for unge (§ 45), borgerstyret personlig assistance (§ 96), ledsageordning for voksne (§ 97), støtte- kontaktpersonordningen for døvblinde (§ 98), Merudgifter til voksne (§ 100), hjælpemidler (§ 112), forbrugsgoder (§ 113), handicapbil (§ 114) eller pasning af nærtstående (§ 118). Varigheden af hjælpen under det midlertidige udlandsophold i det enkelte tilfælde afhænger af formålet med hjælpen og de konkrete omstændigheder, herunder karakteren af hjælpen.

Herudover - det vil sige ved siden af den hjælp, som borgeren bevarer - er det muligt i særlige tilfælde efter en konkret vurdering at få hjælp til dækning af ekstra omkostninger, som er forbundet med kortvarige udlandsferier. Det er efter ankepraksis en betingelse, at hjælpen er særligt påkrævet eller en afgørende forudsætning for gennemførelsen af rejsen, ligesom det er en betingelse, at ferien ikke overstiger ca. 14 dage.

Det er kommunalbestyrelsen, der efter ansøgning fra den enkelte borger træffer afgørelse om hjælp efter udlandsbekendtgørelsen. Kommunalbestyrelsens afgørelse kan påklages til det sociale nævn og Ankestyrelsen efter de gældende regler herom.

Karen Ellemann

/ Karin Ingemann